

**SAMI
LOTILA**

TALLINNAN TERMINAATTORI

OLEV ANNUKSEN TARINA

BAZAR

SAMI LOTILA

**TALLINNAN
TERMINAATTORI**

OLEV ANNUKSEN TARINA

BAZAR

Bazar Kustannus Oy

© Sami Lotila

Kuvat Olev Annuksen arkisto ellei toisin mainita

Teos on saanut tukea Suomen tietokirjailijat ry:ltä.

ISBN 978-952-279-921-0

Taitto Jukka Iivarinen / Vitale
Painopaikka Scandbook, Liettua 2020

SISÄLLYS

<i>ESIPUHE</i>	7
----------------------	---

OSA 1

<i>LUKU 1</i>	<i>SPETSNAZIN RÄJÄHDEMIES</i>	13
<i>LUKU 2</i>	<i>SALEILLA JA KADUILLA</i>	35
<i>LUKU 3</i>	<i>PIENI POIKA YSTÄVÄNKADULTA</i>	59
<i>LUKU 4</i>	<i>TALLINNAN RASPUTIN</i>	71
<i>LUKU 5</i>	<i>TYÖLÄISEN PARATIISISSA</i>	97
<i>LUKU 6</i>	<i>"HYVÄÄ JATKOA, TOVERI ANNUS"</i>	131

OSA 2

<i>LUKU 7</i>	<i>PRINSSISTÄ PORTSARIKSI</i>	149
<i>LUKU 8</i>	<i>MONENLAISIA POKAALEJA</i>	179
<i>LUKU 9</i>	<i>AMERIKAN IHMEITÄ</i>	195
<i>LUKU 10</i>	<i>LIITTOJA JA VOITTOJA</i>	211
<i>LUKU 11</i>	<i>BODYPOLITIIKKAA</i>	247
<i>LUKU 12</i>	<i>HAUIS JA URA KATKEAVAT</i>	267

ESIPUHE

Olev Annus on yksi Suomen tuntemattomimpia huippu-urheilijoita, mikä johtuu hänen valitsemastaan urheilulajista, kehonrakennuksesta, mutta ehkä siitäkkin, että hän sattui syntymään neuvosto-Virossa. Suomen kansalainen hän on ollut jo yli 30 vuotta. Kehonrakennus ei ole ollut kilpailutasolla koskaan mikään suuren yleisön laji, eikä se ollut sitä myöskään 1980- ja 1990-luvuilla, kun Olev voitti Euroopan- ja maailmanmestaruuksia ja sitä ennen Neuvostoliiton-mestaruuksia. Siitäkin Olevin tuntemattomuus saattaa osin johtua, ettei hän ole ollut koskaan halukas kehumaan tai edes kertomaan saavutuksistaan. Hän on antanut voittojensa puhua puolestaan, mutta vain niille, jotka ovat olleet niistä kiinnostuneita. Olev on vaitelias mies, jäyhä jöpöttäjä, ja lajinsa suuri ja salamyhkäinen legenda kaikkialla maailmassa.

Olevin vauhdikas elämä on vähintäänkin yhden kirjan ja varmasti elokuvankin arvoinen tapahtumasarja, joka sai alkunsa äärimmäisen niukoissa oloissa neuvosto-Viron Kohtla-Järvellä. Sieltä se jatkui Tallinnan kautta Suomeen ja kohti suuria voittoja. Näin jälkikäteen on lähes mahdotonta ymmärtää, miten perheensä kanssa pienessä huoneessa Tallinnassa elänyt hiljainen nuori mies valitsi harrastukseksi juuri kehonrakennuksen ja päätti pian myös nousta lajissaan maailman

aivan terävimpään kärkeen – kuten nousikin. Kehonrakennus oli Neuvostoliitossa kielletty kilpailulaji, ja ennen pitkää Olev joutuikin tekemisiin myös KGB:n kanssa, mikä olisi voinut viedä hänen henkensä. Elleivät jyväskyläläiset kehonrakentajat olisi järjestäneet Olevia fiktiivisen avioliiton avulla Suomeen, olisi Olev mahdollisesti kuollut Virossa. Elämä 1970- ja 1980-lukujen Tallinnassa oli outoa ja vaarallista.

Olev Annus on ilmeisesti myös ainoa suomalainen, joka on saanut Neuvostoliiton Puna-armeijan tarunhoitoisten Spetsnaz-erikoisjoukkojen koulutuksen. Puna-armeija hioi Olevista tappokoneen sekä eri ase- ja itsepuolustuslajien taitajan, mistä oli hänelle myöhemmässä elämässä hyötyä, mutta jälkikäteen ajatellen ehkä haittaakin. Väkivalta on seurannut Olevia läpi hänen elämänsä, ja väkivaltainen kohtaus vaikutti ratkaisevalla tavalla hänen kilpailumenestykseensäkin uran loppuvuosina. Olevin elämässä on punttirauta kolissut ja lätty lätissyt, ja naisiakkin on varmasti riittänyt yhden elämän tarpeiksi.

Olev Annuksen elämäkerta tarjoaa lukijalleen kurkistuksen 1970- ja 1980-lukujen Viroon, jossa elämä pyöri omanlaistensa ja usein raakojenkin sääntöjen mukaan, mutta ei suinkaan ollut välttämättä sen köyhempää ja ankeampaa kuin vapaassa ja demokraattisessa Suomessa, jos vain oli oikeita suhteita. Olevilla oli. 1980-luvulla Olevin tunsivat Virossa melkein kaikki, ja hän saattoi elää kuin kuningas – tai ainakin prinssi: mitään muuta häneltä ei puuttunut kuin vapaus kilpailla ulkomailla. Suomeen muuton jälkeen Olevin elämä kietoutui yhä tiiviimmin kehonrakennuksen ympärille, ja hän pääsi tutustumaan lajinsa kansainvälisiin legendoihin, kuten Arnold Schwarzeneggeriin, Lou Ferrignoon ja Jorma Rättyyn, mutta myös lajin nurjiin puoliin, kuten ennalta sovittuihin kilpailuihin ja härskeihin promoottoreihin.

Tämä kirja kertoo Olevin suurista voitoista, mutta myös suurista pettymyksistä ja katkerista uhrauksista sekä huippu-urheilijan karusta ja yksinäisestä arjesta ylipäättään. Kehonrakennus on urheilulajeista kaikkein vaativin, kokonaisvaltainen ja äärimmäisen kurinalainen elämäntapa, ja menestyksen eteen Olev oli valmis kärsimään enemmän kuin kukaan muu. Hänen päivittäinen ruokavalionsa ennen kilpailuja saattoi koostua kilosta raakaa lihaa ja samasta määrästä pakastettua kalaa eikä paljon muusta. Ei ihme, että hän herätti ihailun lisäksi ihmetystä ja jopa pelkoa. Suoranaista nälkää poikavuosinaan nähneelle miehelle saattoi tuollainenkin dieetti tuntua luksukselta.

Tämän kirjan toteutuminen oli onnekkaiden yhteensattumien summa. Itse tapasin Olevin ensimmäisen kerran Jyväskylän Reikku's Gym -kuntosalilla juuri, kun hän oli saapunut Virossa Suomeen tammikuussa 1984. Olin lukiolaispoika, joka oli jo luopumassa haaveestaan muuttaa Amerikkaan ja ryhtyä ammattilaiskehonrakentajaksi. Seurasin sivusta Olevin persoonallisia salitreenejä, ja tiesin hänen saaneen portсарin pestin olutbaarista Keltinmäessä. En tiennyt vielä mitään hänen elämästään, perheestään, Tallinnasta enkä hänen voittamattomasta kilpailu-urastaan Neuvostoliitossa. Nyt, melkein 40 vuotta myöhemmin, tunnen olevani etuoikeutettu saatuani kuulla ja kirjoittaa kaikesta tuosta. Elämä on joskus tarua ihmeellisempää.

Suuret kiitokset Suomessa ja Virossa myös kaikille niille Olevin kavereille, jotka muistelivat tähän kirjaan Olevin värikkäitä ja joskus ehkä myös tragikoomisen puolelle lipsahaneita vaiheita. Huumoria ei puuttunut Oleviltakaan seikkailujaan muistellessaan. Hän on suuri urheilija – ja suuri suomalainen.

Sami Lotila

OSA 1

LUKU 1

SPETSNAZIN RÄJÄHDEMIES

Olev Annukselle ja hänen ryhmälleen oli kerrottu Limonkäsikranaatin eli ”sitruunan” vaurioalueeksi enintään sata metriä, mutta se ei näyttänyt pitävän paikkaansa alkuunkaan. Olevin viisihenkinen ryhmä oli yli 200 metrin päässä toisesta, kranaatin heittämistä parhaillaan harjoittelevasta ryhmästä, mutta siltä suunnalta tulevat kranaatinsirpaleet viuhuivat Olevin ja hänen neljän toverinsa päiden yli vaarallisen läheltä.

”Bljad, vittu! Päät alas ja pöpelikköön joka iikka”, Olevin vasemmalla puolella seissyt liettualainen Stanislav Paura karjui melkein paniikissa ja syöksyi kuraiseen maahan käytännöllisesti katsoen turvalleen.

Hänen viereensä hyppäsi Andrei Valko-Venäjältä.

”Ne on omia, saatana.”

”Perkeleen tunarit, lopettakaa!”

Myös Olev kuuli kranaatinsirpaleiden yllättävän kovaäänisen ujelluksen, mutta päätti ottaa tilanteen tapansa mukaan rauhallisesti siitä huolimatta, että tiesi yhdenkin sirpaleen vievän kohdalle osuessaan mukanaan puolet hänen päänupistaan. Hän polvistui kavereidensa viereen, pingotti keuhkonsa

äärimmilleen ja huusi viereiselle ryhmälle hieman horjuvalla venäjän kielellään.

”Lopettakaa, täällä on omia.”

Kranaatteja räjähti vielä pari, ja sirpaleet lensivät vieläkin aivan liian läheltä Olevin ryhmää, mutta sitten hiljeni. Olev tovereineen nosti päänsä ja jatkoi matkaansa kohti ampumarataa.

Tämä ei ollut suinkaan ensimmäinen kerta, kun Olev joutui mukaan tilanteeseen, johon liittyi käsikranaatteja ja joka voisi päättyä onnettomasti. Vain pari päivää aiemmin hän oli ollut ryhmänsä kanssa metsässä harjoittelemassa kranaattien heittämistä, kun komissaari Kalinin oli halunnut ottaa ryhmästä tilannevalokuvia, todennäköisesti propagandatarkoituksiin. Olev oli ymmärtänyt tilanteen niin, että hän vetää sokan pois ja paistaa kranaatin kohti maalia, minkä jälkeen komissaari nappaa tilanteesta nopeasti kuvan ja heittäytyy sitten heti piiloon muiden mukana. Komissaari ei kuitenkaan ollut jyvällä Olevin aikeista. Hän katseli hölmistyneenä kranaatin lentoa ja tajusi hypätä pöpelikköön rähmälleen vasta viime hetkellä. Kranaatti räjähti vaarallisen lähellä häntä, aiheuttamatta kuitenkaan ihme kyllä sen suurempia aineellisia vaurioita. Moraaliset vauriot saattoivat olla suuremmat.

Komissaari Kalinin oli sama mies, joka oli pari päivää aiemmin yrittänyt taivutella Olevia liittymään kommunistiseen nuorisjärjestykseen, Komsomoliin, siinä kuitenkaan onnistumatta. Puna-armeijan kaikissa varuskunnissa oli poliittinen komissaari, jonka tehtävänä oli vastata sotilaiden ideologisesta koulutuksesta, mutta myös haistella kasarin mielialoja. Olev oli ollut kouluaikoinaan pioneeri, kuten kaikki muutkin lapset, mutta nyt aikuisiällä hän halusi pitää etäisyyttä puolueeseen ja kommunismiin syystä, jota hän ei itsekään täysin tiennyt. Eikä

hän ollut myöskään ollut ennen pioneeriksi ryhtymistään loka-kuun lapsi, kuten käytännöllisesti katsoen kaikki muut hänen ikätoverinsa olivat. Pioneerien kaulassaan kantaman punaisen liinankin Olev oli nuorena rytistänyt pian taskuunsa, niin kuin tosin olivat jotkut muutkin pojat Tallinnan Nõmmellä.

Aika pian komissaari Kalinin olikin jättänyt Olevin rauhaan, sillä hänellä riitti käännyttävää ja vahdittavaa kasarmilla, jolla asui noin 200 sotilasta. Heistä useimmat varmasti ymmärsivät, että Neuvostoliitossa saattoi päästä elämässään eteenpäin vain, jos oli mukana puolueessa. Uudet asunnot, autot, jääkaapit, konserttiliput ja lomamatkakupongit Mustallemerelle ja kaikki muut herkut jaettiin Neuvostoliitossa pääsääntöisesti ensin puolueen jäsenille ja vasta sitten muille.

Puna-armeijassa, tai ainakin Spetsnaz-erikoisjoukoilla, ampumaharjoitukset olivat verrattavissa taistelutilanteisiin, eli niihin ei otettu mukaan mitään ylimääräistä roinaa. Kaikella, mitä raahattiin mukana, oli tarkoitus joko tappa tai tuhota vihollisia.

Perusaseinaan Olevilla ja hänen tovereillaan oli erikoismalliset Kalašnikov-rynnäkkökiväärit, mallia AK-47S, joissa oli taitettava metallinen perä. Tavallisessa Kalašnikovissa oli suora puuperä. Vaikka Olev ei mikään suuri Puna-armeijan fani ollutkaan, hänenkin piti myöntää Kalašnikovin tarkkuus ja äärimmäinen luotettavuus myös sateessa, mudassa ja kylmässä. Amerikkalaisten M-16:ssa luodin lähtönopeus oli suurempi kuin Kalašnikovissa, mutta mitään muuta hyvää siinä ei Kalašnikoviin verrattuna ollutkaan. Aika moni oli varma siitä, että amerikkalaiset olisivat itsekin valinneet taistelussa aseekseen mieluummin Kalašnikovin. Taistelutilanteessa Spetsnaz-miehet kantoivat mukanaan myös Makarov-pistooleja, joten ammuntaa harjoiteltiin uutterasti myös niillä.

Radalla Olev asetti Kalašnikovinsa olkaansa vasten ja ryhtyi ampumaan lyhyitä kahden luodin sarjoja kohti 300 metrin päässä ylös nousevia tauluja. Taistelussa ei olisi varaa pidempään sarjoihin, sillä ammuksia oli mukana aina vain erittäin rajallinen määrä. Jokainen luoti oli tärkeä, ja sen oli suotavaa osua kohteeseensa. Räiskimiseen ei ollut varaa, toisin kuin sotaelokuvissa.

Taulut esittivät maassa makaavaa ampujaa, eli niissä oli näkyvillä vain ihmishahmon pää ja hartiat, ja aikaa niiden alas ampumiseen oli vain sekunti tai pari. Olevin ampumat teräväpäiset luodit jysähtelivät tauluihin, jotka putosivat. Itse asiassa niiden oli pakkokin jysähdellä tauluihin, sillä muuten alokas ei pystyisi läpäisemään ampumakoettaan – ja siitä seuraisi ongelmia, joita Olevkaan ei tietenkään haluaisi. Hän oli riittävän hyvä ampuja myös pimeässä, jolloin samaan, yhtä kaukana seisovaan tauluun tulitettiin yötähtäimellä. Yöllä taulut myös ikään kuin ampuivat takaisin, sillä niiden luota väläyteltiin Spetsnaz-miesten silmiin tuliaseiden suuliekkejä muistuttavia valomerkkejä. Joskus harjoituksissa ammuttiin myös lonkalta, mutta aina yhtä tarkasti ja säästeliäästi kuin muulloinkin.

”Katška, hyvä, hyvin ammuttu”, ammuntoja seuraava upseeri tokaisi Oleville ja taputti häntä olalle varovasti ja hieman hermostuneesti.

Olev ei edes vaivautunut katsomaan häneen päin.

Hermostuneisuus johtui siitä, että Olevia varottiin ja ehkä pelättiin, ja se päti myös päällystöönsä. Olev tiesi sen hyvin ja tavallaan nautti siitä. Häntä pidettiin arvaamattomana virolaisena, mutta taitojensa ja voimiensa vuoksi erinomaisena sotilaana.

Olev oli ryhmänsä räjähdemies, mutta myös miehistä se, jonka tuli tosipaikan tullen raivata vihollinen edestään vaikka

paljain käsin tai hampain. Räjähdemieheksi Olev oli määrätty ilmeisesti kokonsa ja voimiensa vuoksi, sillä taistelutilanteessa hänen oli raahattava mukanaan oman henkilökohtaisen aseistuksensa ja varustuksensa lisäksi trotyylilatingit, kaikki sytyttimet ja johdot sekä lisäksi härveli, jolla annettiin sähköiskut räjähteiden laukaisemiseksi. Heiveröisempi mies olisi lyhyistynyt laakista tällaisen tavaramäärän alle.

Lisäksi Olev oli sotureista rohkein. Hän ei tuntunut pelkäävän mitään; hän oli suorastaan tyhmänrohkea. Ryhmän harjoittelussa rautatiekiskojen räjäyttämistä Olev oli aina se, joka pani sytytyslangan palamaan ja tallusteli sitten rauhassa suojaan. Hän oli laskenut, kuinka nopeasti lanka palaa loppuun, ja luotti laskelmiinsa.

Sitä Olev ei vielääkään täysin ymmärtänyt, mitä venäjän sana ”katška” tarkalleen ottaen merkitsi, mutta sitä hänelle oli hoettu Viljandissa heti siitä lähtien, kun hän oli astellut sisään armeijan kasarmille. Hän arveli sen tarkoittavan ”jässikkää” tai ”körmyä”, sillä juuri sellaiselta Olev tiesi näyttävänsä, vaikka olikin vasta 19-vuotias.

Iästään huolimatta hänen hartiansa olivat suorastaan koomisella tavalla niin leveät, ettei hän mahtunut kasarmilla kaikista ovista sisään, ellei hän kääntynyt ja mennyt kylki edellä. Kengiksi Oleville oli annettu suuret ja omituiset Mikki Hiiri-malliset lapikkaantapaiset saappaat, ehkä siksi, että hänen pohkeensa mahtuivat vain niihin, tai siksi, että hänen jalkansa koko oli 47.

Hauikset Olevilla olivat ympärysmitaltaan jo päälle 40 senttimetriä, vaikka hän hädin tuskin vielä edes tiesi, millainen kuntosaliharjoite hauiskäöntö on.

Olev muisti, miten hän oli ollut alta kouluikäisenä kävelyllä Tallinnassa äitinsä ja isoäitinsä kanssa, kun nämä olivat

ihastelleet hänen suurikokoisia pohkeitaan. Se oli tuntunut Olevista oudolta, mutta tavallaan myös imartelevalta.

”Jatkuu!” upseeri komensi. Oltiin taas ammunnoissa.

Olev tähtäsi tarkkaan ja ampui vielä pari lyhyttä ja napakkaa sarjaa, ennen kuin rentoutui ampuma-asennostaan ja laski aseensa reittään vasten. Oli kuuma kesäpäivä, ja vatsassa kurni nälkä. Olev oli iso ja tarvitsi paljon kaloreita, ja niitä Spetsnaz-joukoille onneksi syötettiin niin paljon kuin napa veti. Neuvostoliitossa saattoi joillakin olla pula ruoasta, mutta ainakaan Spetsnaz-joukoilla ei ollut siitä pulaa koskaan. Lihaa tarjottiin sotilaille joka päivä, ja aterioiden päälle sai jälkiruokaa, kuten makeaa kiisseliä.

Olevin viisihenkinen ryhmä kokosi varusteensa ja palasi kasarmille, joka sijaitsi käytännöllisesti katsoen Viljandin keskellä, bussiaseman vieressä. Kasarmin tunnisti jo kaukaa korkeasta verkkoaidasta sekä aseistetuista vartijoista, mutta se piti sisällään myös Olevin kannalta myönteisiä asioita, kuten painimolskin sekä ison ja täysin varustellun kuntosalin, jota oli jatkettu näin kesäaikaan pihalle saakka.

Pihalla oli levytankoja ja käsipainoja sokin sokin niiden laitteiden kanssa, joilla treenattiin laskuvarjohyppyjä ja etenkin tilanteita, jotka saattoivat mennä hypätessä mönkään. Oli monenlaisia kehikoita, keinoja ja hyriä, joihin miehet sidottiin käsistään ja jaloistaan, ja ne alkoivat pyöriä hurjaa vauhtia ympäri myös pystysuunnassa. Olevia moinen kyyti ei yrjöttänyt vaan lähinnä huvitti.

”Vauvanpaskaa, vauvanpaskaa”, Olevin toverit rallattelivat venäjäksi päästessään kasarmille, jonka vallitsevana värinä oli outo vihreän sävy, joka tuntui olevan Neuvostoliitossa jonkinlainen kansallisväri. Samaa vihreää näki Virossa kaikkialla, etenkin armeijan käytössä.

Myös Oleville väri toi mieleen vauvan ripulin. Hän hymyili nopeasti. Nauravan Olevia ei nähty koskaan missään.

AGGRESSIIVINEN JA SÄÄLIMÄTÖN

Jo tässä vaiheessa elämäänsä Olev tiesi erittäin hyvin, millainen ääni pääsee miehestä, joka rojahtaa lyönnin tai potkun voimasta maahan: ”Tumps kops...”

Ääni on suurin piirtein samanlainen kuin jos maahan heittäisi melkein täyden jauhosäkin, joka on sidottu päästään kiinni metallisella lukolla tai soljella. Jos rojahtaja on oppinut läksynsä eli tullut tyrmätyksi ennenkin, hänestä ei pääse lainkaan ”kopsia”, vaan ainoastaan suhteellisen vaimea ”tumps”. Hänen takaraivonsa ei kopsahda missään vaiheessa lattiaan, eikä mitään pahempia vaurioita pääse syntymään. Kokenut kaatuja ei myöskään päästä suustaan mitään ääniä kaatuessaan. Hän vain kaatuu.

Spetsnaz-koulutusta saaneille oikeaoppinen kaatuminen oli yksi avaintaidoista, ja niinpä Olevin tyrmäämäksi joutunut Stanislavkin oli pian jo jaloillaan, tosin vähän pöllämystyneenä.

Pöllämystyminen tosin saattoi johtua osin siitäkin, että oli yö eli nukkuma-aika. Unenpöpperöinen Olev oli tintannut kipeän oikean suoran Stanislavin leukaperiin täysin vaistonvaraisesti, heti edes ymmärtämättä, missä oli ja mitä teki ja miksi löi. Kyse oli reflekseistä.

Olev ihmetteli itsekkin usein sitä, miten luontevasti lyönnit lähtivät hänestä. Hän oli aina ollut sellainen: normaalisti viilipyttymäisen rauhallinen jäyhä jöpöttäjä, mutta hetkittäin aggressiivinen ja säälimätön.

Ne puuskat vain tulivat jostain, kuin salama, ja löivät hänen lävitseen. Hänen sisällään kuohahti, ja silmissä pimeni hetkeksi.

Omasta mielestään Olev oli kuitenkin pystynyt hillitsemään itsensä hyvin armeija-aikana. Tämä oli hänen ensimmäinen varsinainen turpiinvetonsa armeijassa. Siviilissä ennen armeijaa niitä oli ollut.

Yksi Olevin ensimmäisiä muistikuvia lapsuuden Tallinnasta Sõbra-kadulta oli se, miten isommat pojat seisoivat ringissä ympärillä ja kannustivat, kun hän takoi toista poikaa nyrkeillä ympäri hänen hentoa vartaloaan. Tump tump. Poika huusi kivusta ja ehkä häpeästään, mutta Olev ei lopettanut. Hän oli ollut tuolloin neljä- tai viisivuotias, ja toinen poika oli ollut häntä nuorempi tai ainakin pienempi.

Jostain syystä Stanislav oli saanut päähänsä sytyttää kattovalot heidän tupaansa, vaikka oli keskiyö, ja Olevin punkka sattui olemaan lähimpänä ovea ja valonkatkaisijaa. Tuvassa oli kerrossängyt, ja Olevin peti oli alhaalla. Olev oli ponkaissut ylös sängystään kuin vieterellä ja vetäissyt Stanislavia muutta mutkitta suoraan pataan.

Lattialta noustuaan Stanislav nyökkäsi Oleville sen merkiksi, ettei kantanut tälle kaunaa. Luita ei ollut murtunut. Olev nyökkäsi takaisin katsellen rystysiään. Hän tiesi, että jos joku kantelisi tapahtuneesta, hän voisi joutua pahimmassa tapauksessa sota oikeuteen ja rangaistuspataljoonaan. Puna-armeijassa ketään ei lähetetty koskaan maitojunalla kotiin, mutta vaikeille tapauksille keksittiin kyllä aina jotain, millä heidät saatiin kuriin. Se oli kaikille niin itsestäänselvää, ettei kukaan edes kutsunut sitä simputtamiseksi.

Simputtamiseksi ei luokiteltu Viljandin Spetsnaz-kasarmilla sitäkään, että vanhimmat miehet saivat aina kiilata ruoanjakojonon keulille. Jos joku nuori alokas protestoi tätä käytäntöä vastaan, hän sai todennäköisesti tällin päähänsä puurokauhasta.

Valot sammuiivat, ja kohta useimmat tuvassa majoittuvista vajaan 20 miehestä kuorsasivat, kuka vaimeammin ja kuka äänekkäämmin. Tupaan kyllä mahtui 20 miestä, mutta joka yö heistä pari oli vartiovuorossa. Herätys tapahtuisi aamulla taas jo kello seitsemältä niin, että joku vartiossa olleista karjuisi täysillä palkeilla: ”Rota podjom!” eli ”Komppania, herätys!” Päivä alkaisi kolmen kilometrin juoksulla saappaat jalassa.

Tuvassa leijui testosteronin mutta myös vahva hien ja silkan paskankin haju, sillä suihkuja ei kasarmilla ollut lainkaan. Kerran viikossa, perjantaisin, kaikki alokkaat marssitettiin pesulle Viljandin yleiseen saunaan. Saunan jälkeen jaettiin puhtaat alusvaatteet, mutta alokkaan kokoon katsomatta. Niinpä Olevilla oli yleensä päällään liian pieni ja puristava aluspaita. Sukkia ei ollut kenelläkään. Niiden sijaan olivat metrin pituiset jalkarätit, partjankat.

Olevia ei heti nukuttanut uudelleen, joten hänellä oli aikaa miettiä elämäänsä, taas kerran. Vuosi sitten hän ei olisi voinut kuvitellakaan olevansa nyt täällä, Spetsnaz-koulutusleirillä Viron Viljandissa, vain 140 kilometrin päässä Tallinnasta, mutta silti niin kovin kaukana.

Hänet oli määrätty ilmavoimien desantiksi eli laskuvarjojääkärijoukkoihin, mutta vielä edes Viljandin kasarmin portilla hän ei ollut ymmärtänyt, että oli joutunut, tai päässyt, Puna-armeijan todellisiin eliittijoukkoihin, Spetsnaziin. Se oli ihme, sillä Olevin isä Arnold oli joutunut toisen maailmansodan aikana venäläisten vangiksi, ja sen vuoksi hänet oli luokiteltu loppuelämänsä ajaksi turvallisuushaksi Neuvostoliitolle. Tai näin Oleville ainakin oli kerrottu.

”Tästä sinun ei sitten kannata kertoa koskaan kenellekään, oman etusi nimissä, ymmärrätkö?” Arnold-isä oli vannottanut pienelle Oleville.

”Jah, joo”, Olev oli vastannut, ymmärtämättä vielä tuolloin, mistä oli kyse.

Olev oli saanut tietää, että hänen oma turvallisuusluokituksensa oli varmistettu kahteen eri kertaan Moskovassa saakka, ennen kuin hänet oli kelpuutettu Spetsnaziin ja vielä erikseen Spetsnazin 20 miehen erikoisjoukkueeseen.

Spetsnaz oli Neuvostoliitolle sama kuin SAS Isolle-Britannialle: joukko äärimmäisen huolellisesti valittuja ja koulutettuja sotilaita, jotka sotilaallisen konfliktin tai vakavan kriisin aikana heitettäisiin kaikkein kuumimpaan paikkaan, usein ennen kuin kyseinen konflikti tai kriisi edes ehti tiedotusvälineiden uutisiin. Neuvostoliitto vasallivaltioineen oli maailmanlaajuinen imperiumi, joten töitä Spetsnazilla riitti, tosin yleensä kulis-seissa, täysin ilman medianäkyvyyttä. Spetsnazin matalaa profiilia ja kasvottomuutta korosti sekin, ettei Spetsnaz-joukkojen taistelu-univormussa ollut mitään tunnuksia. Vyönsoljessaan heillä oli Neuvostoliiton viisnurkka. Parhaiten heidät tunnisti erikoismallisista, taitetulla perällä varustetuista Kalašnikoveista, joita tosin käyttivät Puna-armeijassa myös tavalliset lasku-varjojääkärit. Spetsnazin tehtävänä oli tappaa ja tuhota erilaisin asein ja paljain käsin sekä tehdä se nopeasti ja anonyymisti, mielellään huomaamatta.

Lukion Hiiulla Tallinnan kymmenennessä keskikoulussa suoritettuaan nuori Olev oli heti pyrkinyt ja päässyt yliopistoon pääosin vain siitä syystä, että opiskelijana hän todennäköisesti onnistuisi välttämään armeijaan menon kokonaan. Hänellä oli siis sama toive kuin lähes kaikilla muillakin virolaisnuorukaisilla. Puna-armeija ei ollut Virossa pop, ei todellakaan, vaikka sitä ei enää pelättykään aivan samalla tavalla kuin vielä 1950-luvulla.

Neuvosto-Viron yliopistoissa annettiin sotilaskoulutusta, ja yliopistosta valmistuttuaan Olevkin olisi todennäköisesti ollut

SUOMALAISEN KEHONRAKENNUKSEN MAAILMANMESTARIN USKOMATON TARINA

Virolaissyntyinen Olev Annus oli nuoruudessaan puna-armeijan Spetsnaz-erikoisjoukkojen jäsen, todellinen tappokone, mutta myös Neuvostoliiton paras kehonrakentaja. Virallisesti kehonrakennus oli Neuvostoliitossa kielletty, ja Olev joutui usein hankaluuksiin KGB:n kanssa.

Olev halusi kansainvälisille kilpa-areenoille. Tähän tarjoutui mahdollisuus 1980-luvun alussa, kun hänen onnistui muuttaa Suomeen. Siitä alkoi Olevin nousu kohti maailman terävintä kehonrakennushuippua, jonka hän saavutti 1987 voittamalla ammattilaisten maailmanmestaruuden. Huipulla hän tutustui moniin kehonrakennuksen suuruuksiin kuten myös lajin legendaan Arnold Schwarzeneggeriin.

Menestyksestä huolimatta väkivalta seurasi Olevia Tallinnasta sinne, minne hän aina menikin. Väkivaltainen kohtaaminen päätti myös hänen kehonrakennusuransa.

Olevin tarina on täynnä suuria voittoja, mutta myös suuria uhrauksia, joiden ansiosta vaatimattomien lähtökohtien mies ponnisti maailmanmaineeseen.

9 789522 799210

99.1 • ISBN 978-952-279-921-0

www.bazarkustannus.fi